

Željko Tanjić,
rektor Hrvatskog katoličkog sveučilišta

Homilija
na svetoj misi povodom Dana Hrvatskog katoličkog sveučilišta

Četvrtak, 1. lipnja 2023. u 9 sati

Da progledam

Slijepi prosjak Bartimej na početku današnjeg odlomka Evanđelja prikazan je kao čovjek s „ruba društva“: slijep je i potpuno ovisan o drugima koji ga vode; prosjak je i živi od milostinje prolaznika; sjedi, imobiliziran je pokraj puta i ne može se ujediniti s grupom koja kroči naprijed, spram Jeruzalema, spram slavlja Pashe.

Slijepac i Isus

Kada je čuo da putem prolazi Isus iz Nazareta, povicima „Sine Davidov, smiluj mi se“ pokazuje da u njemu prepoznaje iščekivanog Mesiju i Spasitelja. U situaciji nemoći, svijesti vlastite ograničenosti, Bartimej se nije prepustio očaju, nego se u njemu rodila vjera koja mu nije dopustila da ostane zatvoren u sebi, bez glasa i mogućnosti da svom životu dā mogućnost novog smisla. Bio je to i velik rizik jer nije znao što ga čeka, ali Bartimej je morao učiniti ono što mu je njegova nutrina govorila.

Taj bi njegov životni povik i iskorak pao u prazno da se Isus nije zaustavio kod njega i nije mu zapovjedio da pristupi. I dok Luka ne navodi izravno riječi Isusovog poziva, Marko to u svom Evanđelju čini. Upravo je u tom pozivu iskazano ono što tvori srž današnjeg Evanđelja: inicijativa Božjega djelovanja u ljudskome životu, inicijativa koja prethodi čovjekovim odlukama i koja ga zove da donese odluke. Taj Božji iskorak izaziva u čovjeku različite reakcije. Tako Marko s više dinamičnosti pripovijeda kako slijepac baca ogrtač na kojemu je sjedio i koji je zapravo predstavljao sve ono što on posjeduje. Kristov poziv: pozovite ga, dođi k meni, ne može ostaviti ravnodušnim, ali kako reče Kierkegaard, stavljajući taj poziv u suprotnost s onim Virgilijevim *procul o procul este profani*, u Kristovom pozivu ne samo da se prepoznaje tko je onaj koji poziva, nego taj poziv poradi svoje ozbiljnosti koja iziskuje cjelovitost odgovora kod mnogih izaziva i strah i nedoumicu. Strah i nedoumica koji mnoge priječe da se odvaže na put prema daru novoga svjetla, prema Kristu.

U vjeri koja spašava, slijepac se odaziva i traži da progleda, da vidi. Ne radi se samo o fizičkom gledanju pa ono što slijepac dobiva više je od tjelesnog ozdravljenja. Ako je oko svjetiljka tijela, vjera je svjetiljka srca. Ona otvara put do shvaćanja Isusovog otajstva i poslanja

i do prihvaćanja života koji želi drugačijim očima gledati, shvaćati i tumačiti cjelokupnu stvarnost. Vjera zapravo omogućuje da se ne samo pronikne u otajstvo Isusove osobe, nego omogućuje povjerenje i daruje hrabrost za njegovo nasljedovanje.

I zato kada Krist kaže: „Idi! Vjera te tvoja spasila!“, slijepac zapravo počinje vidjeti sebe i svoju stvarnost u svjetlu toga susreta koji ga čini sposobnim za daljnji život, a koji on odlučuje provesti uz onoga koji mu je vratio svjetlo i smisao, nasljeđujući ga na putu muke, smrti, uskrsnuća i naviještanja evanđelja.

Slijepac i mi

I premda Grgur Veliki u svom komentaru ističe da je slijepac „simbol cijelog ljudskoga roda“, onkraj egzegetskih okvira može se reći da je slika slijepca zapravo slika kršćanskog poziva i života.

Svi smo mi u svojoj skrivenoj i ponekad teško vidljivoj nutrini nalik slijepcu iz današnjeg Evanđelja, što slijedom evanđeoske logike znači prvenstveno ljudi svjesni svoje ograničenosti. Ona leži, s jedne strane u svijesti osobne nedoraslosti, neprimjerenosti pozivu i vlastite grješnosti. Upravo taj osjećaj vlastite grješnosti i neprimjerenosti, smatra Kierkegaard, predstavlja „jedina ulazna vrata prema kršćanstvu“, i mi bismo danas mogli reći jedini put koji nas upućuje prema istinskom življenju vjere. Onda kada svaki od nas postane svjestan činjenice da biti kršćanin nije osobna zasluga, da nije pitanje vlastite promocije i sebeljublja, ali i toga da Bog poziva unatoč i kroz slabosti, nedoumice otvara se put ka sljedećoj postaji promišljanja koja je ujedno prošnja i korak ka potpunijem susretu i životu s Kristom.

U svojoj ljudskoj ograničenosti i svijesti granica koje kao svaki čovjek ima, kršćanin je pozvan nalaziti ne izvor straha, bijega i povučenosti, nego je pozvan otkriti potrebu oslobađajuće temeljne „ovisnosti“ o drugima i Drugome. Ta se ovisnost pokazuje kao isprepletenost ljudskih odnosa u kojima on raste, oblikuje se i obogaćuje, ali koji mu ne omogućavaju da se i potpuno oslobodi sljepoće, to jest da otkrije i obuhvati krajnji temelj smisla življenja i poslanja. On prosi i traži odgovore na mnoštvo osobnih nedoumica, želja, nada i strahova i osjeća da se odgovor nalazi onkraj obzorja uobičajenog, već viđenog i ljudima toliko bliskog, a koje je u današnjem svijetu proglašeno jedinom mogućom stvarnošću i jednim mogućim načinom življenja.

Krist i mi

On kroz odnos sa svojom okolinom otkriva potrebu svoje „ovisnosti“ o Bogu koji u Isusu Kristu prolazi putevima njegovog života. I tu se osjeća koliko je kršćanin i danas „rubna osoba“: današnji čovjek koji sve utemeljuje samo na svom subjektivnom doživljaju stvarnosti i koji ne priznaje autoritet koji on sam sebi nije zadao i odredio i tako se učinio ovisnim o

tvorevinama svojih ruku, teško shvaća kako je moguće da se netko učini „ovisnim“ o nekome tko ga ne ostavlja u miru njegovih planova i koji od njega traži odluke i korake koje nitko od nas sam ne bi učinio i prihvatio.

Mi želimo prepoznati u svojem životu Krista kao onoga koji nas želi oblikovati za novi život i novu slobodu i doživjeti svoju egzistenciju kao odgovor na ponudu i poziv zajedništva s Kristom unutar poziva cijele kršćanske zajednice. Odgovor Kristu omogućuje nam da potpuno progledamo i da uvijek iznova započinjemo svoj hod s Kristom onako kako je to učinio slijepac. Taj nas hod upućuje na nasljedovanje u službi Krista koji je krenuo u Jeruzalem put muke, smrti, ali i uskrsnuća i to ne sam, nego u zajedništvu s ostalom braćom i sestrama. Poslušnost hoda znači osluškiivanje i prepoznavanje živosti Kristove poruke i prihvaćanje posljedica toga prepoznavanja.

Iz toga prepoznavanja stalno se razvija posebnost kršćanskog poslanja u svijetu: zajedno s Kristom raditi na pomirenju ljudi s Bogom i međusobno kroz slavlje znakova Božjega prisustva, „uskrsavati od mrtvih“, tj. svjedočiti nadu u Božju ljubav i prihvaćanje svakoga čovjeka i svijeta, u to da život ima smisao, da se isplati živjeti i boriti, da se ne treba prepustiti smrti duha i tijela, nego i kroz padove ići u susret Bogu.